

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: CA-11C/63/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321202425
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Pytliaková Dr.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5321202425.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Adrianou Pytliakovou, PhD. v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., C. D., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX B. XX, 2/ E. A., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B. XXX, zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom, Moyzesova 34, 022 01 Čadca, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX F., 2/ G. B., C. H., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX F., zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka JUDr. Cisarík s.r.o. so sídlom Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, IČO: 36 866 849, o určenie existencie práva prechodu s prísl., takto

rozhodol:

I. Návrh na prerušenie konania zamietá.

II. Žaloba sa zamietá.

III. Žalovaným v 1/, 2/ rade priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k žalobkyniam v 1/, 2/ rade, o ktorom bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne v 1/, 2/ rade žalobným návrhom zo dňa 9.9.2021 žiadali určiť, že na parcele I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísaná na LV č. XXXX v kat. území B. existuje vecné bremeno v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to právo prechodu pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Žalovaní v 1/, 2/ rade sú povinní strpieť právo prechodu cez parcelu I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísané na LV č. XXXX v kat. území B. v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Žalobkyne návrh odôvodnili tým, že žalobkyňa v rade 1/ je užívateľkou parcel I. XXXX – orná pôda o výmere 1049 m², CKN 4012 – orná pôda o výmere 975 m² v kat. území B.. Žalobkyňa v rade 2/ je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX parcely J. XXXX/X – orná pôda o výmere 19046 m² v kat. území B., z ktorej bola vytvorená parcela I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísanej na LV č. XXXX kat. územie B.. Žalovaní v 1/, 2/ rade sú podielovými spoluvlastníkmi parcely I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísanej na LV č. XXXX kat. územie B.. Žalovaní v 1/, 2/ rade si podali žiadosť u obce B. o vydanie stavebného povolenia na hospodársku budovu na parcele I. XXXX a spevnené plochy na parcele I. XXXX kat. územie B.. Konanie je o vydanie stavebného povolenia vedené u obce B. pod č. OU-282-TS1/2021-Št. Žalobkyne v rade 1/, 2/ vzniesli námietku voči vydaniu stavebného povolenia pre žalovaných, pretože cez parcelu I. XXXX existuje vecné bremeno, a to právo prechodu k parcelám nielen žalobkyne v 2/ rade, ale aj k parcelám I. XXXX, I. XXXX a spoločnému lesu parcela I. XXXX v kat. území B.. K. B. ako stavebný úrad vyzval žalobkyne, aby predložili žalobu o určenie práva prechodu. Žalobný návrh ďalej odôvodnili tým, že právo prechodu cez parcelu I. XXXX existuje po dobu viac ako 100 rokov. Toto právo bolo zriadené v dávnej minulosti právnymi predchodcami účastníkov konania, ako

aj ostatnými pozemnoknižnými spoluvlastníkmi. Toto právo prechodu spočívalo v práve prechodu pešo, konskými povozmi alebo inými dopravnými prostriedkami. Prístupová cesta slúžila najmä ako prístup k parcelám na zväzanie úrody a s tým súvisiacimi činnosťami a využívala sa zároveň aj ako prechod k ďalšej miestnej komunikácii, ktorá nadväzovala na túto prístupovú cestu. Právo prechodu rešpektovali a uznávali všetci vlastníci a držiteľia okolitých parciel a využíva sa až do súčasnej doby. Žalovaní 1/, 2/ po začatí stavebného konania odmietajú rešpektovať existujúce právo prechodu a bránia žalobkyniam v 1/, 2/ rade toto právo využívať. Medzi žalobkyňami a žalovanými prebiehalo konanie pred Okresným súdom v Čadci sp. zn. 9C/142/2014, ktoré konanie bolo zastavené z dôvodu nepodania návrhu na pokračovanie v konaní, pričom malo dôjsť k dohode o práve prechodu. Vzhľadom na rozsiahlosť dokazovania v spomínanom konaní navrhli žalobkyne pripojiť spis OS v Čadci 9C/142/2014. S poukazom na § 137 písm. c) CSP mali naliehavý právny záujem na určení práva prechodu v zmysle nimi uvedeného rozsudového návrhu.

2. K žalobnému návrhu vyjadrili sa žalovaní v 1/, 2/ rade. Skutočnosti uvádzané v žalobe vyhodnotili ako nepravdivé, žalobu navrhli zamietnuť. V prvom rade poukázali na to, že žalobkyne ničím nepreukázali, že by právo prechodu cez spornú nehnuteľnosť existovalo a toto bolo využívané ku dnešnému dňu. Pokiaľ sa týka tvrdeného práva prechodu k parcelám I. XXXX, XXXX, XXXX kat. územie B. zo strany žalobkýň je zrejmé, že ide o tvrdenie, ktoré nemá oporu v listoch vlastníctva, nakoľko na tieto nehnuteľnosti nie sú založené listy vlastníctva, teda žalobkyne nepreukázali vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam, ku ktorým mal by prechod viesť. Parcela žalovaných I. XXXX, cez ktorú má viesť tzv. prechod, nie je zaťažená žiadnym vecným bremenom, ani z katastrálnych operátorov žiaden prechod alebo cesta cez túto nehnuteľnosť nikdy nevedla. Pokiaľ sa týka spoluvlastníctva parcely J. XXXX/X – orná pôda o výmere 19046 m², tak táto je v ďalekej vzdialenosti od žalovaného práva k nehnuteľnostiam a nie je zrejmé, ako by ďalej viedol prechod k tejto nehnuteľnosti, nakoľko tam prechod fyzicky nie je ani možný. Naliehavý právny záujem žalobkýň na určení nie je. Nepreukázali vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ku ktorým má tzv. prechod viesť, navyše, keď žalobný petit tak ako je uvedený, je zjavne neurčitý, nezrozumiteľný a nevykonateľný.

3. Žalobkyne vyjadrili sa k vyjadreniu žalovaných. Poukázali na konanie vedené pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 9C/142/2014, v ktorom prebiehalo konanie o určení existencie práva prechodu. V tomto konaní bol vypracovaný znalecký posudok znalcom L. A. G. a z prílohy č. 6 znaleckého posudku vyplynulo, že prechod, ktorého sa domáhajú bol v stave EN pred THM vedený ako parcela J. XXXX a táto parcela bola na evidenčnom liste XXX vedená ako ostatná plocha o výmere 265 m² a jednalo sa o spoločné pozemky osady U M.. Žalovaní sú si vedomí, že cez ich parcelu prechod existoval, či už spoločný alebo k parcelám, ktoré boli v súkromnom užívaní a vo vlastníctve, pričom vo svojom vyjadrení vedome zavadzajú súd. Navrhli vykonať ohliadku na mieste samom, pretože žalovaní na začiatku parcele I. XXXX vybudovali a postavili kovovú bránku, ktorá je uzamknutá a znemožnili všetkým vlastníkom okolitých parciel, ako i žalobkyniam vstupovať na svoje parcele a tvária sa, že cez parcelu I. XXXX prechod neexistuje.

4. Žalovaní v rámci dupliky tvrdili, že parcela I. F. XXXX, cez ktorú má viesť tzv. prechod, nie je zaťažovaná žiadnym vecným bremenom, ani z katastrálnych operátorov žiaden prechod alebo cesta cez túto nehnuteľnosť nikdy nevedla. Vyplýva to aj zo znaleckého posudku Ing. Vladimíra Janíka. Namietali vykonanie ohliadky na mieste samom a poukázali na neexistenciu dôvodu, pre ktorý by mal geodet vstúpiť na nehnuteľnosť a zameriavať akýkoľvek prechod, keď tento nebol preukázaný.

5. Na základe návrhu strán v konaní súd vykonal dôkaz výsluchom žalobkyne v rade 1/, ktorá na pojednávaní 18.5.2022 uviedla, že k parcelám, ktoré užíva I. XXXX E. XXXX kat. územie B. sa nedostane. Chodí tam jedine cez rebrík cez plot žalovaných už 8 rokov, odvtedy ako bolo začaté konanie 9C/142/2014. Už v tomto konaní boli vypočutí svedkovia, ktorí potvrdili skutočnosť, že cez parcelu I. XXXX dalo sa prejsť, viedol prechod aj s koňom. Ešte s matkou žalovaného bola ústna dohoda o tom, že prechod zostane zachovaný, keď si ona vysporiadala vlastníctvo k parcele. Zostalo to len v ústnej rovine, pretože žalovaný parcelu zahradiť. Žalobkyňa v rade 2/ sa priklonila k výpovedi žalobkyne v rade 1/. Odkedy došlo k zahradeniu parcele I. XXXX N. svojím parcelám sa nedostane.

6. Žalovaný v rade 1/ uviedol, že k dohode medzi stranami konania nedôjde vzhľadom aj ku schváľnostiam zo strany žalobkýň a vzájomné správanie strán v konaní. Nie je predpoklad uzatvorenia zmluvy. Žalovaná v 2/ rade uviedla, že prechod, ktorého určenia sa žalobkyne v konaní domáhajú, nie

je umožnený. Je zahradený, pretože majú v záhrade uložený stavebný materiál, nasadenú zeleninu, ovocné stromy. Nikto cez pozemok neprechádza.

7. Súd v konaní vypočul svedkyňu A. I., ktorá nie je v príbuzenskom vzťahu k účastníkom konania ani v susedskom. Nevedela sa vyjadriť komu patrí parcela, cez ktorú prechod by mal existovať. Chodievala tadiaľ aj jej matka. Mal by tam byť od nepamäti. Jednalo sa o takú okrajovú cestu cez pozemok, ktorá mohla mať 2 – 3 metre. Chodievalo sa tadiaľ pešo. Je to pár rokov, čo tadiaľ nešla.

8. Navrhnutý svedok O. I. uviedol, že vypočutá svedkyňa je jeho manželkou. Pomery trochu pozná. Prechod cez parcelu č. XXXX bol široký, pomedzi chalupy, mohlo to byť aj na auto, ale autá tam nevidel prechádzať. Nevedel sa vyjadriť komu vlastnícky patrí parcela, cez ktorú prechod vedie. Nevidel prechádzať žalobkyne, pretože býva v inej časti kat. územie B..

9. Súd na pojednávaní prečítal výpovede svedkov vypočutých na ohliadke na mieste samom vo veci 9C/142/2014 zo dňa 26.6.2015. Svedok M. P., ktorý nemohol rozprávať odpovede písomne zaznamenal s tým, že cesta viedla len po rodinný dom, ďalej len 30 – 40 centimetrový chodník. Takto sa to užívalo od nepamäti.

10. Svedkyňa A. K., ktorá nie je v žiadnom vzťahu k stranám v konaní, je susedou, uviedla, že na mieste samom bola cesta iba po bránu, ďalej viedol chodníček ku studni, matka navrhovateľky v 1/ rade zavrela bránu, roky je to zamknuté. Chodili tadiaľ iba navrhovateľky a sused, ktorému dali kľúč. Viedol tu úzky chodníček pomedzi dva záhony na hlavnú cestu.

11. Svedkyňa J. B. na vykonanej ohliadke uviedla, že od malička tadiaľ chodila. V blízkosti mala svoju babku Q. B.. Ich rodičia G. R. a E. R. ich tadiaľto púšťali, nikto nemal nič proti tomu. Chodilo sa pešo. Široké to tu nebolo, iba chodník, trávnik a kamene. Svedkyňa nie je v žiadnom vzťahu k stranám v konaní. Na mieste samom ukázala na miesto, ktoré bolo zamknuté a tadiaľ sa tak isto už nedá prejsť, zamkla to pani B., takých 7 až 8 rokov. Odtiaľto sa chodilo po tomto chodníku smerom na hlavnú cestu.

12. Svedkyňa E. B. uviedla, že sa narodila v zrútenom dome na mieste, kde sa vykonáva ohliadka. Žiadna cesta tu nebola. Cesta je iba zarovno bránou a tam končí. Každý si tu urobil cestu a chodník. Nikto tu nebýval, chodili preto tadiaľto aj traktorom. Urobili si z toho skrátka cestu. Ľudia si urobili chodník cez pozemok a potom ďalej aj cez pozemok navrhovateľov. Dole to zahradili D., teda navrhovatelia. Iba pán S. má odtiaľ kľúče. Dali mu ich navrhovateľky, aby mohol prechádzať cez ich pozemok a potom cez pozemok odporcov smerom k svojmu domu. Sporný pozemok bol vždy ucelenou nehnuteľnosťou. Bol tu dom so šopou a tadiaľ prechádzali iba rodičia G. R. a E. R., C. F.. Svedkyňa uviedla, že má aj kúpnu zmluvu z roku 1938, čo rodičia kúpili dom, vlastne ešte prababka a pozemok bol bez farchy. Tadiaľto sa začalo chodiť až po tom, čo tu nikto nebýval. S koňom sa chodilo až tam ako končia záhony. Otec by tadiaľto nikoho nebol pustil. Ľudia sami od seba si urobili chodník. Tadiaľto furmanská cesta nevedla.

13. Svedok C. B. na ohliadke tvrdil, že je otcom odporcu v rade 1/ a odporkyňa v rade 2/ je jeho nevesta. Býva tam už 45 rokov. Asi 4 roky býval v zrútenej chalupe. Cesta tadiaľto nikdy nevedla, nemohlo sa tu chodiť ani koňom ani traktorom. Cesta viedla iba po bránu, teda po hranicu pozemku. Tadiaľto prechádzali ľudia pešo, čo ich z dobrej vôle púšťali, aby tadiaľto mohli prechádzať, lebo chodili na vodu, pretože sa tam nachádza studňa. Uviedol, že navrhovateľky môžu si cestu urobiť cez ich pozemok. Nikdy tu žiadna cesta nebola a pokiaľ ľudia tadiaľto prechádzali, bola to dobrá vôľa bývalých majiteľov, teda rodiny R..

14. Svedkyňa P. B., ktorá je v príbuzenskom vzťahu s navrhovateľkou v 2/ rade uviedla, že tadiaľto sa chodievalo k záhonom, znášali sa batohy. Na mieste samom znalcovi ukázala, kadiaľ mal prístup ísť.

15. Svedkyňa G. N., v susedskom vzťahu k stranám v konaní uviedla, že čo si ona pamätá prístupová cesta tu bola. Tadiaľto sa dostala ku svojmu pozemku. V minulosti nebolo bránené tadiaľto prechádzať, akurát teraz. Chodilo sa tu aj s koňom.

16. Svedkyňa G. I., sestra navrhovateľky v 1/ rade uviedla, že cesta tadiaľto viedla. Išla z vrchu a chodilo sa tu aj s koňmi. Cesta bola na konský voz. Tí, ktorí tu bývali predtým, teda R. nikomu nebránili v prechode. Touto cestou chodievali aj ku studni. Je pravdou, že sa k nej dostanú aj po panelovej ceste.

17. Svedok S. S. uviedol, že nie je v žiadnom vzťahu k stranám v konaní. Je sused, má vedľa chalupu. Cez sporný pozemok bol prístup kadiaľ prechádzali, zrazu to je zahradené. Viedla tu cesta, ktorá bola široká a využívala sa od začiatku po dobu 10 až 12 rokov.

18. Svedok M. H. tvrdil, že chodník na vyznačenom mieste bol. Teraz musí chodiť dookola. Nikdy nebolo v prístupe bránené. Starí rodičia R. nemali s tým problémy, chodievalo sa tadiaľto pešo, aj s traktormi.

19. Svedok T. D. tvrdil, že odjakživa na mieste, kde sa nachádzajú bola cesta. Odporcovia to zahradili. Chodieval tadiaľto aj s koňom, a to 14-16 rokov dozadu, aj viac. Cesta končila na ich pozemku, ktorý sa nachádza za oplotením.

20. Svedok E. H. uviedol, že odjakživa tadiaľto viedla cesta. Zvrchu až dole chodili konské voze a teraz sa tadiaľto nedá prejsť. On sám musí chodiť dookola. Nikdy v živote tadiaľto nebolo nikomu bránené chodiť s koňmi. Cesta bola od oplotenia odporcov asi zhruba ešte 20 alebo 30 metrov smerom dolu , a potom už bol iba chodník. Teraz tadiaľto nikto sa nemôže dostať.

21. V konaní sp. zn. 9C/142/2014 bol vypracovaný znalecký posudok č. 1/2017 ustanoveným znalcom L. A. G., a to v konaní o určenie existencie práva prechodu s príslušenstvom. Znalec zidentifikoval nehnuteľnosť vymedzenú navrhovateľkami na ohliadke dňa 26.6.2015 ako prechod. Zodpovedal aj na ďalšie otázky uložené súdom v rámci nariadeného znaleckého dokazovania. Podľa znalca vymedzená nehnuteľnosť, prechod je časťou N. D. F. XXXX , pričom približné zobrazenie prechodu je v znaleckom náčrte, viď príloha P14. Vykreslený červenou čiarkovanou čiarou vyfarbený červenou farbou s červeným popisom, pričom podľa prílohy P14 je ohraničený bodmi A, B, P, N, K, J, G, H, L, M, O. Navrhovateľmi označená sporná plocha (prechod) je totožná s časťou pozemkovej parcely 3523. Sporná plocha označená v znaleckom náčrte lomovými bodmi A, B, O, A je totožná s časťou parcely EN pred R. F. XXXX. Sporná plocha označená v znaleckom náčrte lomovými bodmi B, P, N, K, J, I, L, M, O, B je totožná s časťou parcely EN pred R. F. XXXX (teraz KNC 4016). Sporná plocha označená v znaleckom náčrte lomovými bodmi I, J, G, H, I je totožná s časťou parcely EN pred R. F. XXXX (teraz N. XXXX). Celá sporná plocha označená v znaleckom náčrte lomovými bodmi A, B, P, N, K, J, G, H, I, L, M, O, A je totožná s časťou N. D. F. XXXX. Znalec v závere uviedol, že v spornej nehnuteľnosti nie je zmapovaná cesta, pričom pripojil si mapové operáty pozemkovej mapy EN pred THM , katastrálnu mapu, notársku zápisnicu N264/2013, darovaciu zmluvu zo dňa 10.9.2013, geometrický plán č. 23/2013 L. G., výpis zo súpisu EN parciel a zoznam užívateľov EN spornej nehnuteľnosti. Na základe uvedených podkladov nie je zmapovaná cesta. Ide o pozemkovej parcelu č. XXXX vedenú na všetkých spoluvlastníkoch. Znalcovi neboli známe žiadne mapové a geodetické podklady, ani listiny nachádzajúce sa v katastrálnom odbore K. U. F., z ktorých by bolo možné vyvodiť k pozemku N. F. XXXX akékoľvek právo v prospech iných osôb. V mape EN pred THM je zobrazená parcela J. XXXX – ostatná plocha (výmol), ku ktorej je evidované užívanie v prospech spoločných pozemkov osady U M.. Časť spornej nehnuteľnosti označenej v znaleckom náčrte lomovými bodmi A, B, O, A je totožná s časťou J. D. F. XXXX.

22. Pripojením spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 9C/14/2014 súd zistil, že navrhovateľky A. B., E. A. domáhali sa vo vzťahu k odporcom A. B., G. B. určenia, že na parcele I. XXXX – zastavané plochy a nádvoria o výmere 629 m² , zapísané na LV č. XXXX v kat. území B. existuje vecné bremeno v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to právo prechodu pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Odporcovia 1/, 2/ sú povinní strpieť právo prechodu cez parcelu I. XXXX – zastavané plochy a nádvoria o výmere 629 m², zapísané na LV č. XXXX v kat. území B. v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Konanie uznesením zo dňa 13.2.2020 bolo zastavené, a to z dôvodu nepodania návrhu žalobkyň ani žalovaných na pokračovanie v konaní, ktoré konanie bolo prerušené na základe zhodného návrhu strán sporu.

23. Zo spisu 9C/142/2014 čl. 105, 106 mal súd preukázané, že obe strany so znaleckým posudkom č. 1/2017 L. A. G. súhlasili. Nenamietali jeho správnosť.

24. Z predloženého LV č. XXXX mal súd preukázané, že žalovaní v 1/, 2/ rade sú vlastníkami nehnuteľnosti parc. N. F. XXXX kat. územie B..

25. Z oznámenia o začatí spojeného konania a upustenie od miestneho šetrenia obce Svrčinovec súd zistil, že žalobkyne v 1/, 2/ rade vzniesli námietku voči vydaniu stavebného povolenia pre žalovaných v 1/, 2/ rade dôvodiac, že cez parcelu I. XXXX existuje vecné bremeno, a to právo prechodu k parcelám žalobkyne v rade 2/, ale aj k parcelám I. XXXX, I. XXXX a spoločnému celu parcela I. XXXX kat. územie B..

26. Podaním zo dňa 2.5.2023 žalobkyne prostredníctvom svojho právneho zástupcu predložili súdu návrh na prerušenie konania, pretože dňa 2.5.2023 sa právny zástupca žalobkyň dozvedel na Krajskom súde v Žiline prebieha konanie č. XXXX XXX/XXXX, kde účastníkmi konania sú LESY SR a žalovaní v 1/, 2/ rade. LESY SR podali žiadosť o vstup do stavebného konania na B. U. B. č. OU-282-TS1/2021-Št ako ďalší účastník, nakoľko pozemok nachádzajúci sa vedľa pozemku žalovaných v 1/, 2/ rade je pozemkom, cez ktorý vedie prechod a tento prechod tu bol už veľmi dávno a používajú ho všetci, nielen miestni obyvatelia, ale aj LESY SR a tak isto aj Lesné spoločenstvo, ktoré majú správu k parcele nachádzajúcej sa vedľa sporného pozemku, a teda je zrejmé, že tu bol vždy chodník a existovalo právo prechodu a na tomto prechode majú záujem všetci a je v prospech všetkých. V tomto konaní je predmetom rovnaká parcela ako je uvedená v žalobe o určenie práva prechodu, a to I. XXXX a tohto práva prechodu sa domáhajú okrem žalobkyň aj LESY SR, teda je zrejmé, že prechod cez spornú parcelu existoval. Z týchto dôvodov žiadali žalobkyne prerušiť v zmysle § 164 CSP konanie.

27. K návrhu na prerušenie konania vyjadrili sa žalovaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Podľa žalovaných žalobcovia konajú v rozpore s dobrými mravmi, pretože nechcú umožniť rozhodnutie súdu len z toho dôvodu, aby blokovali stavebné konanie, ktoré je vedené na obci B.. Poukázali taktiež na právne nedôvodný návrh žalobkyň na vstup intervenienta do konania, pretože tento vstupuje do sporu podaním adresovaným súdu z vlastného rozhodnutia, pričom ani súd ani strany sporu nemôžu intervenienta donútiť, aby do sporu vstúpil. Podanie žalobkyň predstavuje iba opis toho, akým spôsobom sa formuluje vôľa intervenienta do konania vstúpiť i zo strany sporu adresovaná tretej osobe, aby do konania vstúpil ako intervenient. Neznamená to, že tretia osoba je povinná výzve vyhovieť. Žalovaní v prílohe zaslali aj správnu žalobu. LESY SR, š.p. Banská Bystrica a prípis Krajského súdu v Žiline z 21.11.2022, z ktorých vyplýva, že o žalobe museli vedieť žalobcovia minimálne pol roka, hoci nemá súvis s touto prejednávanou vecou.

28. Z výpisu z LV č. XXXX kat. územie B. mal súd preukázaný zápis parcely registra J. XXXX/X – orná pôda o výmere 105871 m², kde pod B3 v podiele 31/384 ako podielová spoluvlastníčka je zapísaná žalobkyňa v rade 2/.

29. Podľa § 164 CSP - ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

30. Ako jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania normuje zákon dôvod, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd samotný dal na takéto konanie podnet. Rozhodujúcim hľadiskom je zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje skôr výnimku ako pravidlo. Dôvodom, pre ktorý žalobkyne navrhli prerušiť konanie bola tá skutočnosť, že dňa 2.5.2023 sa právny zástupca žalobkyň dozvedel, že na Krajskom súde v Žiline prebieha konanie pod sp. zn. XXXX XXX/XXXX, kde sú účastníkmi konania LESY SR a žalovaní v 1/, 2/ rade. LESY SR podali žiadosť o vstup do stavebného konania na B. U. B. č. OU-282-TS1/2021-Št ako ďalší účastník, pretože pozemok nachádzajúci sa vedľa pozemku žalovaných v rade 1/ a 2/ je pozemkom, cez ktorý vedie prechod a tento prechod tu bol už veľmi dávno. Rovnako Lesné pozemkové spoločenstvo, ktoré majú správu k parcele nachádzajúcej sa vedľa sporného pozemku, a teda je zrejmé, že tu bol vždy chodník a existovalo právo prechodu. Záujem LESY SR je na tomto spore napriek tomu, že nebolo vyhovené námietke, podali opravný prostriedok, o ktorom Krajský súd v Žiline ešte nerozhodol. V citovanom konaní je predmetom rovnaká parcela ako je uvedená v žalobe o určenie práva prechodu, a to I. XXXX. Zo stanoviska k stavebnému konaniu K. B., LESOV SR, š.p., odštepny závod Čadca vyplynulo, že namietané je nesprávne určenie účastníkov stavebného konania. Rozhodnutím obce B. zo dňa 15.11.2021 vyplýva nepriznanie postavenia účastníka konania LESY SR, š.p., OZ F. vo veci spojeného územného a stavebného konania pre stavbu hospodárska budova na pozemku I. XXXX N. U. B. stavebníkov, žalovaných v rade 1/, 2/. Rozhodnutím Okresného úradu Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-ZA-OVBP2-2022/026540-002/PAV zo dňa 1.7.2022

súd zistil potvrdenie rozhodnutia K. B. č.s. OU-282-TS1/2021-Št zo dňa 15.11.2021. Vyhodnotením návrhu na prerušenie konania súd nezistil také právne skutočnosti, ktoré by v prípade prebiehajúceho konania na Krajskom súde v Žiline č. XXXX XXX/XXXX mali mať význam pre rozhodnutie súdu v danej veci. Nie je zrejmé, aká otázka v správnom konaní by bola rozhodujúca pre právne vyhodnotenie žalobného nároku žalobkýň v tomto konaní. Fakultatívny dôvod na prerušenie konania žalobkyne neuviedli, preto súd ich návrh na prerušenie konania zamietol. Súd zdôrazňuje právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu v zmysle čl. 17 CSP s poukazom na konanie, ktoré bolo vedené pred Okresným súdom Čadca pod sp.zn. 9C/142/2014, ktoré konanie v dôsledku nepredloženia návrhu na pokračovanie v konaní zo strany žalobkýň o určenie existencie práva prechodu ako v konaní 11C/63/2021 nebol predložený. Na podklade zhodných skutkových okolností rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania nezistiac dôvody, pre ktoré konanie by malo byť prerušené súd dospel k záveru, že dôvody na prerušenie konania dané neboli.

31. Podľa § 137 písm. c) CSP – žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

32. V určovacej žalobe žalobca tvrdí existenciu alebo neexistenciu určitého práva. Znamená to, že vyhovujúci rozsudok vydaný na jej základe bude mať deklaratórne účinky. Naliehavý právny záujem musí žalobca preukázať, čo znamená logicky, že je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný. Na preukázanie týchto tvrdení je povinný navrhnúť dôkazy.

33. Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka - vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

34. Podstatou vecných bremien je ich vecno-právny charakter. Právny inštitút vecných bremien znamená obmedzenie práv vlastníka nehnuteľnej veci v tom zmysle, že vlastník nehnuteľnej veci je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Ak je vecné bremeno spojené s vlastníckym právom k určitej nehnuteľnosti oprávneným subjektom je tu každý vlastník panujúcej nehnuteľnosti, s ktorou je spojené správo zodpovedajúce vecnému bremenu.

35. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka – vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

36. Žalobným návrhom žalobkyne domáhali sa určenia, že na parcele I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísanej na LV č. XXXX v kat. území B. existuje vecné bremeno v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to právo prechodu pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Zároveň žiadali, aby žalovaní v 1/, 2/ rade boli povinní strieť právo prechodu cez parcelu I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísanej na LV č. XXXX v kat. území B. v bodoch A-X súdom ustanoveného znalca, a to pešo, malotraktorom alebo obdobným dopravným prostriedkom. Súd vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkýň v žalobnom návrhu, ich výsluchov a vykonaných dôkazov dospel k právnomu záveru, že žalobkyne nepreukázali existenciu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu určením, že na parcele I. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m², zapísanej na LV č. XXXX kat. územie B. existuje vecné bremeno. V prvom rade súd zdôrazňuje, že žalobkyne v 1/, 2/ rade nielen, že nepreukázali existenciu vecného bremena, taktiež jeho umiestnenie v reálnom priestore, kedy právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo, na základe akých právnych skutočností, medzi kým a v akom rozsahu. Vo vzťahu k uvedenému právnomu názoru súd poukazuje na ohliadku vykonanú na mieste samom v konaní sp. zn. 9C/142/2014 a to dňa 26.6.2015, ktorá bola vykonaná za prítomnosti aj súdom ustanoveného znalca, ktorý na základe výsledkov ohliadky vypracoval znalecký posudok č. 1/2017. Na ohliadke žalobkyne vyznačili časť pozemku ako prechod k susedným pozemkom. Znalec identifikoval do aktuálnej katastrálnej mapy ako parcelu N. F. XXXX – zastavané plochy a nádvorie o výmere 629 m², zapísanú na LV č. XXXX. Vlastníkmi uvedenej nehnuteľnosti sú žalovaní v 1/, 2/ rade. Znalec z dôvodu vzájomnej identifikácie

parciel a časti pozemku označeného ako prechod vyhotovil znalecký náčrt (príloha P14). D. N. F. XXXX, XXXX užíva žalobkyňa v rade 1/ , pričom na tieto parcele nie sú založené listy vlastníctva z čoho vyplýva, že žalobkyňa nie je vlastníčkou uvedených nehnuteľností. Žalobkyňa v rade 2/ je podielovou spoluvlastníčkou parcely registra J. XXXX/X pod B3 v podiele 31/384 zapísanej na LV č. XXXX. Znalec sám konštatoval, že strany v konaní a vypočítaní svedkovia sa nezhodli na existencii a veľkosti prechodu , vykreslil len približnú polohu sporného prechodu. Prechod vykreslil červenou čiarkovanou čiarou a celá sporná plocha označená v znaleckom náčrte lomovými bodmi A, B, P, N, K, J, G, H, I, L, M, O, A je totožná s časťou pozemnoknižnej parcely č. XXXX. Celá sporná plocha je totožná s časťou N. D. F. XXXX. Pripojením mapy pkn , EN, katastrálnej mapy, listov vlastníctva, listín zo zbierky listín na Správe katastra k právnym titulom znalec konštatoval, že v spornej nehnuteľnosti nie je zmapovaná cesta, ide o pozemnoknižnú parcelu č. XXXX vedenú na všetkých spoluvlastníkov. V mape EN pred THM je zobrazená parcela J. F. XXXX – ostatná plocha (výmof), ku ktorej je evidované užívanie v prospech spoločných pozemkov osady U M.. Časť spornej nehnuteľnosti označil v znaleckom náčrte znalec lomovými bodmi A, B, O, A, ktorá je totožná s časťou J. D. XXXX. Ako súd vyššie uviedol znalec vyznačil na základe označenia žalobkyň a svedeckých výpovedí sporný prechod, pričom na poslednom pojednávaní právny zástupca žalobkyň žiadal nariadiť znalecké dokazovanie na určenie prechodu v bodoch A, B, O, D, C, A, teda v inom mieste ako bol ustálený v konaní 9C/142/2014. Súdu z dôkazov predložených žalobkyňami nevyplývala existencia prechodu označenými bodmi A, B, O, D, C, A, pretože nebolo osvedčené právo zodpovedajúceho vecnému bremenu v naznačenom rozsahu, čo v danom prípade zakladá spornosť existencie práva prechodu cez parcelu I. F. XXXX, a teda aj spornosť jeho označenia žalobkyňami. Pokiaľ tieto tvrdili, že prechod existoval a bol užívaný po dobu 100 rokov žalobkyne nevedeli špecifikovať rozsah prechodu, titul, na základe ktorého takéto právo vzniklo (§ 134 OZ podmienky pre vydržanie), teda medzi kým a kedy bola uzatvorená dohoda zodpovedajúca vzniku práva prechodu cez parcelu žalovaných v rade 1/, 2/ I. F. XXXX kat. územie B.. Súd vyhodnotil výpovede strán v konaní. Kým žalobkyne zhodne tvrdili, že prechod cez parcelu I. XXXX bol odjakživa, bola tam cesta, žalovaný v 1/ rade, ktorý zdedil sporný pozemok po svojich rodičoch a pomery pozná, pretože tu žil 37 rokov tvrdil, že ľudia prechádzali pešo, keď chodili po vodu ku studni. Vypočítaní svedkovia M. P., J. B. tvrdili, že právni predchodcovia žalovaného v rade 1/ ich púšťali cez svoj pozemok. Svedkyňa E. B. uviedla, že po smrti rodičov (G. a E. R.) si každý urobil cestu a chodník, bola to skratka v čase, keď v dome nikto nebýval. Ľudia prechádzali aj cez pozemok D., ktorí si to zahradili, teda navrhovateľov. Nikdy sa neprechádzalo koňom alebo malotraktorom, to by právni predchodcovia žalovaného v rade 1/ nedovolili. Rovnako vypovedal aj svedok C. B. s tým, že právni predchodcovia púšťali prechádzať cez svoj pozemok na základe dobrej vôle. Navrhnutí svedkovia žalobkyň P. B., G. N., G. I. zhodne uviedli, že cesta tu bola odjakživa a nikdy nebolo bránené prechádzať cez pozemok. Jednalo sa o vozovú cestu a chodilo sa aj s koňmi. Rovnako svedkovia M. H., T. D. a E. H. tvrdili existenciu práva prechodu. Žiaden zo svedkov, ktorí boli presvedčení o tom, že prechod odjakživa existoval, nešpecifikovali presne, v ktorých miestach, v akom rozsahu a na základe akej právnej skutočnosti takýto prechod vznikol. Súd výpovede svedkov považoval za nepresvedčivé vo vzťahu k žalobnému návrhu žalobkyň. Súd nesporne dospel k právnemu záveru, že žalobkyne v 1/, 2/ rade neuniesli dôkazné bremeno vo vzťahu k deklarovaniu existujúceho práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na parcele I. F. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 629 m2, zapísanej na LV č. XXXX. Pokiaľ žalobkyne mali za to, že právo zodpovedajúceho vecnému bremenu existovalo dlhú dobu (100 rokov) jeho existenciu mali preukázať dôkazmi, ktoré by pochybnosti o jeho existencii potvrdili. Pokiaľ právny zástupca žalobkyň navrhoval vykonať dôkaz ohliadkou na mieste samom súd takýto dôkaz zamietol ako nevhodný, pretože ohliadka na mieste samom za prítomnosti strán v konaní a svedkov už bola vykonaná 26.6.2015. Nariadenie znaleckého dokazovania súd považoval za nevhodné a v konečnom dôsledku aj k vyhodnoteniu výsledkov dokazovania za zbytočné. Žalobkyne nepreukázali existenciu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v reálnom mieste cez parcelu I. XXXX. Skutočnosť, že v minulosti strany v konaní mali záujem uzatvoriť dohodu medzi sebou, vzájomne si vysporiadať práva a povinnosti nemalo vplyv na vyhodnotenie skutkových tvrdení v kontexte vykonaných dôkazov žalobkyň smerujúceho k zamietnutiu žaloby.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP – súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP – o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP – o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Žalovaní v 1/, 2/ rade v konaní boli plne úspešní a ako procesne úspešnej strane súd priznal náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyniam v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa § 363 C. s. p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p. ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C. s. p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.